

باز هم درباره «غرائب الفنون و ملاح العيون»

[بعد از عنوان]

[...] نسخه غرائب الفنون و ملاح العيون که در دهم اکتبر ۲۰۰۰ در حراج کریستیز (Christie's) به مبلغ ۲۱۲۷۵۰ پوند فروخته شد و کتابخانه بادلیان این نسخه را در ۲۸ ژوئن ۲۰۰۲ به مبلغ ۴۰۰ هزار پوند خریداری کرد، برای ما که نه خریدار بودیم و نه فروشنده، بهانه بحث‌هایی شده است.

نمی‌دانم جناب آیدین آغداشلو چرا گمان برده‌اند اگر نسخه‌ای «در دهم اکتبر ۲۰۰۰ در حراج کریستیز به مبلغ ۲۱۲۷۵۰ پوند فروخته شده باشد»، نمی‌تواند «در ۲۸ ژوئن ۲۰۰۲ به مبلغ ۴۰۰ هزار پوند توسط کتابخانه بادلیان خریداری شده باشد!» و دیگر آنکه اگر کارشناسان کریستیز در سال ۲۰۰۰ گمان برده‌اند که «نسخه در اوائل سده هشتم هجری / چهاردهم میلادی» تهیه شده است، پس کارشناسان کتابخانه بادلیان در سال ۲۰۰۲ نمی‌توانسته‌اند گمان برند که «احتمالاً در اواخر قرن پنجم هجری، شاید در دوره حاکمیت فاطمیان در مصر و مغرب، و یاسیسیل، و یا در اواخر قرن ششم و اوایل قرن هفتم در مصر» تهیه شده باشد! این گونه استنباطات از ایشان کمی بعید به نظر می‌رسد.

بر آگاهی‌های مستند سال ۲۰۰۰ جناب آغداشلو و ۲۰۰۲ جناب صفت‌گل، می‌توان آگاهی‌هایی از سال ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ افزود:

جرمی جانز (Jeremy Johns)، امیلی ساویج - اسمیت (Emilie Savage-Smith) که به همراه یوسف راپوپورت (Yossef Rapoport)، هر سه از کارشناسان کارآمد مؤسسه شرقی آکسفورد (Oxford's Oriental Institute) می‌باشند و سهم مهمی در شناسایی این نسخه داشته‌اند، در مقاله مفصلی به تشریح این نسخه پرداخته‌اند^۱ و صحت نقشه‌های مدیترانه، سیسیل، قبرس، تنیس و مهدیه را مهم‌ترین دلیل خود برشمرده‌اند. جیمز و. پری (James V. Parry) در مقاله خود^۲ تخمین بالایی سن نسخه را معتبر دانسته است و گمان دارد که این کتاب حلقه مفقوده بین نقشه مأمون و کتاب ادریسی باشد.

رضا ابرار

^۱ در متن نامه بهارستان «هفتم» آمده است که نادرست است.

^۲ Jeremy Johns (with Emilie Savage-Smith), "The Book of Curiosities: A Newly Discovered Series of Islamic Maps", in: *Imago Mundi*, 55 (2003), pp. 7-24.

^۳ "Mapping Arabia" *Saudi Aramco World* (Jan-Feb 2004), pp. 20-37.